

Motion till riksdagen 2023/24:1976

av **Zara Leghissa m.fl. (S)**

Stärka undersköterskornas yrkesroll

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att stärka undersköterskans yrkesroll samt skapa incitament gällande bättre arbetsmiljö och löneutveckling för undersköterskor och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Vården är mitt inne i en landsomfattande personalförsörjningskris. Sedan den 1 juli i år är undersköterska en skyddad yrkestitel. Kompetensen hos undersköterskor är viktig för kvalitet och säkerhet i vård och omsorg.

Med en skyddad yrkestitel blir det tydligt vilken kompetens en person med titeln undersköterska har. Det bidrar till trygghet för patienter, brukare och anhöriga och det gör dessutom att det blir lättare för arbetsgivare att leda och planera verksamheten på arbetsplatsen.

Alla som har insatser från hemtjänsten ska erbjudas en fast omsorgskontakt, om det inte bedöms vara uppenbart obehövligt. Bestämmelsen gäller alla med hemtjänst, oavsett ålder. Bestämmelsen om fast omsorgskontakt i hemtjänsten finns inskriven i socialtjänstlagen, SoL. Att det finns en särskilt utsedd person i hemtjänsten som lär känna den enskilde lite extra och har en helhetsbild av personens behov är viktigt för att skapa trygghet, individanpassning och samordning. Den fasta omsorgskontakten ska vara en undersköterska.

För att undersköterskorna ska kunna utöva sin profession behöver förutsättningar ges. I dagsläget råder stor brist på undersköterskor och alltför många väljer bort yrket; allt färre väljer att utbilda sig till undersköterska, och allt färre väljer att stanna i yrket.

Som exempel upplever personalen i äldreomsorgen att arbetet är för fysiskt och psykiskt påfrestande, och allt fler väljer därför att lämna sina jobb. I en rapport från fackförbundet Kommunal vittnar färre än hälften av medlemmarna som arbetar i äldreomsorgen att de vill stanna kvar i yrket – endast 46 procent uppger att de vill vara kvar i yrket om tre år. År 2017 var andelen 60 procent och 2012 var den 76 procent.

Andelen har alltså fallit med nästan 25 procent på fyra år och med 40 procent sedan 2012.

Anledningarna de uppger är en kronisk underbemanning, låga löner, dåliga arbetsvillkor och en dålig arbetsmiljö.

Under pandemin bekräftade Coronakommissionen i sitt slutbetänkande det som anställda inom vård och omsorg redan visste. Låg bemanning, otrygg sjukförsäkring, låg utbildningsnivå och otrygga anställningar hade stor inverkan på smittspridningen.

Undersköterskan har en viktig yrkesroll och är en del i det multiprofessionella teamet i det gemensamma uppdraget att förhindra att vårdskador uppstår, för en god patientsäkerhet samt för att ge en god vård och omsorg. De arbetar närmast patienten och brukaren och ska utöva en personcentrerad omvårdnad ur ett salutogent perspektiv.

Det är av yttersta vikt att arbetet med en god, nära omvårdnad ur ett patientsäkert perspektiv nu fortsätter och utvecklas. Att öka attraktiviteten för undersköterskeyrket är högst angeläget.

Därför kan det övervägas att stärka arbetsmiljön, arbetsvillkoren och löneutvecklingen för undersköterskor.

Zara Leghissa (S)

Ida Karkiainen (S)

Linus Sköld (S)